

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

A hét történetéből.

Aligha tévedünk, ha azt állítjuk, hogy a vége felé járó esztendő eseménydus eddigi folyama alatt az elmúlt hét volt a legsensatioosabb. Valami sajtósági inger vett erőt az embereken, mely sokszor tévedésbe ejt, legtöbbször bizonytalanságban tart, rémképeket fest és a tulfeszült hatás nyomása alatt nemcsak egyeseket, hanem sok százakat anyagi megsemmisülésbe ejt.

Az amerikaiak szerint elkorhad, vén Európa népei között különösen látványoknak lehetünk tanui. Az alkotmányos szabadságáról híres Belgiumban, a nemzeti eszme és a fegyverek erejével egyesített Németországban a socialismus tulszásai, Franciaországban a revanche eszmétől elvakult orosz barátok és az anarchisták, Angliában a Parnell halála után is folyton dolgot adó Irland, a pénzügyei miatt kedvetlen helyzetben levő spanyol és portugáliai, a borzasztó inségtől, politikai és társadalmi válságtól át meg áthatott Oroszország fegyverkezése s végre az Európa szerte szűk termék által okozott szegénység és nyomor bőségesen fejünkre gyűjtötte a sötét felleget, melyekből a legelső kisbrendű villámcsapásokat a politikai légváltozás iránt rendkívül érzékeny hőrzék szenvedtek.

Anglia hatalmas pénzfejedelmei az argentinai spanyol, chilei stb. értékpapirokkal való tulözérkedés roppant veszteségeivel, Franciaország az orosz barátság ötszáz millió szamlájának megfizetésével, Németország számos bankháznak összeomlásával adtak jalt a panique-ra, melytől az eddig megkímélt bécsi börze annyira ideges lett, hogy egy bécsi lap merész áhírére váratlanul borzasztó jelenet játszódott le. A legjobb érték-

papírok ára rohamosan esett, kétségbeesetten kinnáltak eladásra, ordítás, zokogás, jajveszékés töltötte be a termekeket s rövid pár óra alatt 75 millió forint óriási veszteség, egyes emberek teljes vagyoni megsemmisülése következett be. A budapesti börze elég szerencsés volt, hogy alig két millió forint veszteséggel melekült, de a rossz hatás mégis látszik legjobb értékeink lassu árhanatlásában, igen természetesen, miután a külföld, hogy eleget tegyen tartozásainak, kénytelen eladni a magyar értékpapirokat s azok most szépen haza vándorolnak, a hazai tőke pedig még nem oly nagy, hogy az aranyjáradék, a papírjáradék s a regale kötvények száz milliói ithon találjanak kényelmes elhelyezést s azonkívül a különböző vállalatok létesítése és fenntartása is eszközölhető legyen akkor, midőn a visszatérő értékpapírokért milliókat kell külföldre küldeni. Ennek következtében a bank-kamatláb magas s pénzforgalom csak ott látható, a hol — miert hála Istennek részben nállunk is — a folyó év termése jó, vagy legalább közepes volt s magas árákon kelt el.

Eközben pedig Oroszország, melynek 17 kormányzóságában az éhség dul, hol a parasztek felzendülése, élelmet vivő vasuti vonatok megtámadása már nem ritka, azt kiáltja el, hogy hadügyminisztere évekre elegendő pénzmennyiség fellett rendelkezik s ezért folytatja is az új fegyverek beszerzését s hadseregei ide-oda való mozgósítását, a mivel csak a maga helyzetét teszi rosszabbá, — a többi hatalmasságot pedig óvatossabbá.

S a mig a politikai élet tengerén ilyen kisebb nagyobb viharok váltakoznak, ezzel ellentétben egy egyszerű benedekrendi szerzetes, kire a királyi bizalom Magyarország legfőbb egyházi és politikai méltóságát ruházta, hercegeprimássá nevezvén ki, — nagy és hiven követendő program-

mot ad, melynek minden szavát, minden tételét a nemzetéhez, királyához, vallásához hiven ragaszkodó, meleg szív és fényes elme sugalja, s melyet követve, komoran bár, de rendíthetetlen bizalommal nézhetünk jövőnk elébe. „Fenn marad számunkra egy oltár: a haza oltára, a hol együttesen áldozhatunk, — egy tér: a szeretet tere, hol találkozhatunk és kezét foghatunk“ — ezt az utmutatást adta Vaszari Kolos az új herceg primás s valjon, ha mindnyájan követjük teljes erőnkkel, ki kétkednék abban, hogy a béke és szeretet hatalmas ereje előtt lecsillapulnak a felkorbácsolt szenvedélyek hullámai is.

Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyletről.

Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet folyó hó 8-án tartá meg Csató János kir. tanácsos-alispán elnökle alatt ez évi 3-ik választmányi gyűlését. Jelen volt 20 tag.

1. Elnök üdvözli a meg jelenteket, s örömeinek ad kifejezést, hogy Imets F. Jakó kanonokot is az egylet körében üdvözölheti, kéri egyuttal az egyletnek pártolását.

2. Kőrödi Péter titkár teszi megjelentését az elintéztet illetve beérkezett ügyekről, melyekből kiemelendő hogy a Rheman-féle kert ügyében a nagyszabeni hadtestparancsnoksághoz, valamint a társulat érdekében a földmívelésügyi és pénzügyi miniszteriumokhoz, nemkülönb az alsófehérmegyei törvényhatósági bizottsághoz felterjesztés történt. — Tudomásul vétetik.

3. Jelenit továbbá, hogy a lakberendezések tárlata címén Budapesten 1892. évben rendezendő kiállításban való részvételre társulatunk is meghivatott. — Határozatott, hogy mivel egyletünk nem rendelkezik oly tárggyakkal, melyek e kiállítás körébe tartoznának egyletünk abban részt nem veend.

4. Barsvármegye azon megkeresésére, hogy tájékozás végett küldendők meg neki alapszabályainkat valamint működésünket felünető jelentésünket — alapszabályaink és évkönyveink megküldetnek.

azon hírrel lép szobájába, hogy a esendörök jönnek, mire a mi emberük annyira megijedt, hogy pár óra mulva meghalt.

Tordai Grail Erzsi.

Egy ifju nőről szólnak e sorok, ki szép, de nehéz feladatot tűzött ki maga elé és ritka szerencsével meg is felelt annak. Szerencsés volt azonban vas szorgalommal, nagy kitartással maga küzdötte ki, még pedig oly téren és oly utakon, aminőt előtte nem kísérelt meg honleányaink közül senki. És mert szerencsét említetttem, sietek hozzá tenni, hogy ez alatt egyszerűen csak az erkölcsi sikert, a nemes vállalkozás feletti közelsimerős szerencséséjét kell értenünk s ezzel eléggé nyilvánvalóvá vált azon magas röptü idealismus, mely Tordai Grail Erzsi lelkét betöltve, igaz hazaszeretettel párosulva vezérlője lett nemes ezéljai elérésében.

Ki hitte volna közülünk néhány évvel ezelőtt, midőn az élénk, szellemes bama kis leány Budapestre ment a Zirzen-féle intézetbe, hogy a mi ifju mükedvelőnk magas szárnyalásu szellemével egy nagy birodalom művelt társadalmát fogja meghódítani a magyar költészet, magyar irodalom, magyar nemzeti élet élénk előadásával, ragyogó festésével! Azt hittük, hogy Grail Erzsiből egy kitünő tanítónő lesz, mert fényesen végezte az elemi és polgári iskola tanítónői pályát, bizony vártuk, hogy a legjobb írónők egyike válik belőle, alapos és széles körü ismeretei és élénk szelleme teljesen hivatottá tette e pályára is. És ime egyszer csak azt haljuk, hogy Bécsben Lévinisky és Sonenthal a Burgszínház hírneves művészeinek tanítványa lett, a színművésznői ragyogó pályá ellenállhatlan vonzotta magához és két szezsonban Német-

TÁRCA.

**Abrudbánya és Zalatna szomorú napjai
1848 és 1849-ben.**

Apró jegyzések.

A „Siebenbürgischer Volkskalender“ 1848-ik évi folyamába Benigni a hónapok végire egy-egy népies verset függesztett (lásd Jakab Elek „Visszaemlékezések 1848—49-re“ 16. l.), melyek közül a kir. főtvörvényszék és a magyar felelős ministerium hatáskörének az október 3-án kelt kir. rendelet által b. Puchnernek telyhatalmu kir. biztossá kinevezettségével megszüntetését — éleelve — e két verssel jelöli:

*Szeptember, október,
Vigyázz magyar ember!
November, december,
Halgass magyar ember.*

Erre Sándor József abrudbányai unitarius elemi tanító e két verset csinálta 1849-ben.

*Fanuárius, februarius,
Vesd a láncsát oláh és fuss!
Március, április,
Hallgathatsz már százsz te is!*

Az oláhok katonai szervezete.

A paraszt nép előtt a katonai szervezet követező volt.

A prefektusokat rendszeren generalisoknak nevezték, vice prefektok és tribunok majoroknak neveztettek.

Azon katona-kiszolgált egyének, a kik a csatákban résztvettek, nevezettek comandirozó generalisoknak. Ilyen volt egyik a Jánk táborában Jámbor. ki — ha jól tudom — őrmesterségig vitte volt a császáriaknál.

Voltak még a katonai szervezetben a csapat vezetők, kiket kapitányoknak neveztek, — különös kötelességek volt, a megbüntető katonát hátukra venni, a mig rajtuk az 1/4, 1/2, vagy 1 mázsát elverik, t. i. a még reá vernek 25 ö, 50-et vagy 100 pácztát, a mint Buttyán J. generalis ítéletében állott.

Egy ilyen kapitány gyakorlat alkalmával következő módon vezényelt:

*Tri cu tri
Nu ca unguri
Pune pusca la piciorui
Si cu muny la sinorui,
Si te uite la majoru,
Da si la mine — futute in sufletu.*

Hírnévre szert tett kapitányok e vidéken voltak: Bedeu Jacob, Hublea, Anca N. Jorgos és Kernesoi, ispán-sági ellenőr Sulucz Jánosnak emberei, a kik rendkívül sokat gyilkoltak.

Jorgos 1849. május 9 vagy 10-én kapott egy sebet a kezén s mert kezelteni nem volt ideje, elmérgesedett és iszonyu fájdalmi között hurcolták övi hegyen-völgyön a magyaroktól féltőkben. a mig kiadta szennyes lelkét.

Hublea a rablásával beszerzett vagyonból meglehetősen kényelmesen éldegélt, mignem a 60-as években adósodó lett, ekkor a felszedett pénzről számolni nem tudván folytonos rebegésben élt. Egyszer egyik gyermeke

y.
teszi. mi-
tulajdonait
piaci vásár-
e. 10 óra-
szó és írás-
1-től 1894.
hasznobér-

8 frt.

0 "

0 "

0 "

si irodában

7-én.

ula

onat,

vi hatóság köz-
titelintézet vég-
grahajtást szen-
ügyében a n-
atlanokra és
1/2. 402. hrsz.
frt. 5. r. 925/1
1. hrsz. 93 frt.
1. hrsz. 27 frt.
2. r. 2053 hrs.
rsz. 40. frt. a
32 frt. 18. r.
4741. hrsz. 26
2. hrsz. 3 frt.
25. r. 5209.
alt ingatlanra
gy a fennebb
pjának d. e.
mos árverésen

0 %-it kész-
olyammal szá-
tenni, avagy
a bíróságnál
gáltatni.

ENDRE,
tkvi. kiadó.

onat

gág közhírré
atónak, Miku
s jár. iránti
1—21. r. sz.
2. r. 1061.
1. hrsz. 53 frt.
rt. 7. r. 1583
z. 7 frt. a 10.
frt. a 12. r.
4. r. 3245/1.
sz. 4 frt. 17.
3 frt. 19. r.
1. r. 3934/2.
ási árban el-
december
szanal meg-
áron alól is

10 %-át kész-
árfolyammal
hez letenni.
éznék a bi-
elismervényt

DRE,
vi. kiadó

5. A szerkesztő bizottság nevében jelenti, hogy az 1891. évkönyv számára a kéziratok részben már elküldettek, részben a hátralevő rész is legközelebb elküldetik s így remélhetőleg évkönyvünk e hó utolsó napjaiban meg fog jelenni.

6. Örömmel jelenti, hogy a városi hatóság Gyulafehérvár szab. kir. város nagybecsű Monographiájának első kötetét egyletünknek tiszteletpéldányban megküldötte. — Határozatott, hogy a városi hatóságnak e kiváló figyelméért jegyzőkönyvileg köszönet fejeztessék ki és a jegyzőkönyvi kivonat a városi hatóságnak megküldessék.

7. Örömdetes tudomással vette az egylet Imets kanonoknak és dr. Rotharidesz ügyésznek, mint új tagoknak a bejelentését, de annál nagyobb sajnálattal dr. Temesváry Jánosnak azon jelentését, hogy a távolság miatt az egyletből kilép.

8. A pénztári ellenőr jelenti hogy a pénztár jelenlegi állás a következő: múlt évi pénztári maradvány 115 frt 88 kr. ez évben bevétel 437 frt 40 kr., kiadás 490 frt 82 kr., s így pénztári készlet 62 frt 46 kr., alapítvány 350 frt. A postai megbízás elküldetett, de nagyobb részt nem váltották ki. Hátralék 670 frt.

Tudomásul vétetik.

9. Dr. Cserni Béla Mommsennek a történet-tudás legnagyobb élő mesterének, továbbá dr. Jungnak, Domasevskynek és Hampelnek, a nagyírú régészeknek társulatunk sikeres működéséről elismeréssei szóló leveleit olvassa fel, a mi örömdetes tudomásul szolgált, működésünkre buzdítólag hatott.

10. Ez évi közgyűlés napjénul deczember hó 4-ke d. u. 4^{1/2} óra tüzetett ki. Ezt megelőzőleg délután ugyanazon időben választmányi gyűlés lesz; a közgyűlés napján pedig 12 órakor a Pünpök ur ó nagyméltóságánál, mint a társulat védnökénél a választmány hódolatlejes tiszteletét fejezi ki, amely alkalomból megkéri ő Exellentiaját, hogy közgyűlésünket magas megjelenésével megtisztelni kegyeskedjék. Felolvasást fog tartani ez alkalommal Veszely Károly prépost ur.

Römjéljük, hogy valamint a megelőző években szép számú hölgy közönség tisztelte meg közgyűléseinket, ugy ez évben is megjelenésével közgyűlésünk fényét emelni fogja.

11. A jegyzőkönyv hitelesítésére dr. Todor József Avéd Jákó és dr. Cserni Béla urak küldettek ki.

(Gy. Fehérvár.)

Szám 69.—1891.

K. Gy.

Szabályrendelet.*

Az 1886. évi XXI. t. cz. 24, 29 és 30. §§ alapján a törvényhatósági bizottsága tagjai számának megállapításáról és a vármegyénk bizottsági tag választó kerületekre osztásáról.

*) Ezen szabályrendelet most van közhírűvé, az esetleges felszólalások megtehetése végett; ezután terjesztik a belügyminiszteri jóvá hagyás alá.

ország jelesebb színpadjain mint drámai színésznő aratott babérokat. És mikor híre járt, hogy e sok tanulás és küzdelem célpontja a nemzeti színház volt, csak rövid idő kérdésének tartotta mindenki, hogy Grail Erzsik a magyar művészet e fényes csarnokában fogjuk látni.

Egyeszer egy német társaságban szavalásra kéri fel. A magyar költészet egyik legszebb darabját adta elő. A hatás nagy volt, kérdés kérdést követett, a magyar költészet, a magyar élet érdeklő közönségre talált, melynek igaz hivatott szószólója Tordai Grail Erzsik lett. Bucsut vett a színpadtól s gyors egymásutánban Berlin, Köln, Frankfurt, Düsseldorf, Mannheim, Elberfeld, Hannover, Barmen, Nürnberg, Hof, Augsburg városokban tartott nyilvános előadásokat oly sikerrel, hogy a lapok a legteljesebb elismeréssel nyilatkoztak s midőn a „Verband für öffentliche Vorlesung“ (nyilvános felolvasásokat rendező szövetség) tagja lett, ez rendezte fellépteit. A magyar költészet legszebb darabjaiból „Blüthenlese aus ungarischen Dichtungen“ ezim alatt Anthológiát állított össze. s ő maga is Petőfi, Arany, Gyula, Tompa, Szász Károly, műveiből többet fordított németre.

El lehet mondani, hogy Grail Erzsik fázadozása Németországban egymaga tett annyit a magyar irodalom s a magyar nemzeti élet megismertetésére s megkedvelésére, mint megelőzőinek összes működése. Tehetsége modora, fellépése s kiváló nyelvismeretei, párosulva a fázadhatlan tanulmányal oly sikert vívott ki már eddig is, hogy méltán lehetünk büszkéek reá, de egyszersmind méltán szavazhatunk neki köszönetet és elismerést.

És most haza jön, f. hó 19-án Budapesten rendezte kiválóan sikerült első előadását a „Dorothea“ egylet, a tanítónők, volt pályatársai javára, 28-án pedig nálunk Enyeden fog fellépni azokra a deszkákra, melyekről mint kezdő műkedvelő távozott. Igaz örömmel üdvözljük.

1. §. Alsófehérvármegye népessége az 1890. év népszámlálás eredménye szerint 192.765 lélekre emelkedvén ezen népszám után az 1886. évi XXI. t. cz. 24 §-a végpontja értelmében a törvényhatósági bizottság 386 tagból alkotatik meg, még pedig 193 legtöbb adófizelő és 193 választott bizottsági tagból.

2. §. Az 1892. évre megállított állandó névjegyzék szerint az országgyűlési képviselő választók száma összesen 3776 lévén, a törvényhatósági bizottságnak 193. választás alá eső tagja az 1886. évi XXI. törvények 30 §-ában megállapított arányban és lehetőleg páros számban tekintettel a választók tömörebb együtt lakására állandó választási helyekkel a következő választó kerületekben választatik meg:

I. Nagyenyed városi választó kerület 358 választóval, kikre esik 18 bizottsági tag.

II. Gyulafehérvár városi választó kerület 396 választóval, kikre esik 20 bizottsági tag.

III. Vizakna városi választó kerület 228 választóval, kikre esik 12 bizottsági tag.

IV. Abrudbánya-Verespataki választó kerület következő községekből alakulva:

Abrudbánya város 84 választóval, Verespatak nagy község 53, Bucsum község 40, Muska k. 5, Korna k. 5, Abrudfalva k. 24, Kerpenyes 7, Szohodol k. 7, Mogos nagy község 10, összesen 229 választóval, kikre jut 12 bizottsági tag.

V. Magyar-igeni választó kerület következő községekből alakulva:

Magyar-Igen nagy község 43 választóval, Magyar-Boros-Bocsárd 17, Igenpataka k. 1, Intregáld k. 3, Czelna k. 8, Királypataka k. 1, Krakkó k. 28, Tibor k. 4, Mindszent k. 3, Benedek k. 11, Felsőgáld k. 4, Alsógáld k. 20, Koslárd k. 5, Gáldó k. 6, Maros-Szent-Imre k. 16, Vajasad k. 50, Sárd k. 26, Omplicza k. 5, Tótfalud k. 4, Gaurény k. 2, Metesd k. 4, Pójána k. 3, Ompoly-Prezsa k. 5, Galacz k. 3, Fenes k. 8, Petrosán k. 4, Zalahna k. 89, Trimpoci k. 3, Valea-Doszului 5, összesen 384 választóval, kikre jut 20 bizottsági tag.

VI. Nagyenyed járási választó kerület következő községekből alakulva:

Haporton község 8 választóval, Aszszonynépe k. 12, Fugad k. 6, Kisakna k. 5, Vadverem k. 2, Magyar-Bagó k. 14, Magyar-Beeze k. 10, Magyar-Lapad k. 12, Kis-Bolyos k. 5, Magyar-Kapud k. 11, Lőrinczréve k. 9, Megyerék k. 5, Paczalka k. 10, Tompaháza k. 11, Apahida k. 5, Csombord k. 7, Gombás k. 5, Szász-Ujtalu k. 10, Maros-Szent-Király k. 18, Oláh-Lapad k. 12, Mirisló k. 10, Nyirmező k. 3, Oláh-Rakos k. 2, Szabaderdő k. 1, Tóvis nagy község 65, Csáklya k. 7, Diód k. 19, Maros-Beld k. 12, Felenyed k. 7, Muzsina k. 4, Vláháza k. 4, Felső-Orbó k. 6, Közép-Orbó k. 2, Alsó-Orbó k. 9, Diómál k. 3, Felgyógy k. 12, Havasgyógy k. 5, Kisgyógypatak k. 5, Ponor k. 5, Remete k. 5, összesen 379 választóval, kikre esik 20 bizottsági tag.

VII. Maros-Ujvári választó kerület következő községekből alakulva:

Maros-Ujvár nagy község 77 választóval, Kutyfalva k. 13, Oláh-Peterlaka k. 9, Oroszi k. 4, Szentjakab k. 2, Istváháza k. 4, M. Bükös k. 12, Ózd k. 11, Gambucz k. 3, Lándor k. 3, Batizháza k. 1, Csekelaka k. 11, Czintos k. 8, Maros-Gezse k. 14, Gabud k. 5, Maros-Csucs k. 9, Maros-Koppánd k. 8, M.-Káptalan k. 7, Hari k. 18, Nagylak k. 20, F.-Maros-Ujvár k. 8, Csongva k. 6, Magyar-Csesztve k. 10, Miklóslaka k. 5, Oláh Tordos k. 6, Oláh-Szilvás k. 4, Ispánlaka k. 11, Elekes k. 9, M.-Forró 10, Medvés k. 6, Szentbenedek k. 22, M.-Sülye k. 14, M.-Herepe k. 11, összesen 371 választóval, kikre esik 20 bizottsági tag.

VIII. Balázsfalvi választó kerület következő községekből alakulva:

Balázsfalva város 94 választóval, Balázsfalva falu 11, Véza község 11, Osufud k. 9, Tür k. 15, Farkastelke k. 4, Monora k. 17, Szászpaták k. 3, Szász-Csanád k. 38, Kis-Cserged k. 6, Nagy-Cserged k. 15, Buzás-Bocsárd k. 36, Oláh-Csesztve k. 20, Karácsonfalva k. 22, Obráza k. 3, Miháczfalva k. 27, összesen 331 választóval, kikre esik 16 bizottsági tag.

IX. Vingárdi választó kerület következő községekből alakulva:

Besenyő község 6 választóval, Obába k. 34, Székás k. 2, Tohát k. 7, Veregyháza k. 22, Gergelyfája k. 34, Óláh Girbó k. 9, Vingárd k. 39, Drassó k. 14, Kúttalva k. 14, Spring k. 9, Oláh Bogat k. 11, Kis Lúczs k. 9, Pókafalva k. 27, Székás-Prezsa k. 9, Alamor k. 20, Örményvizes k. 24, Ladamos k. 5, Mandra k. 2, Buzd k. 16, Hozszutelke k. 15, Kis-Enyed k. 19, Koneza k. 6, Kiskerek k. 8, Sorostély k. 22, Csicsó-Holdvilág k. 16, összesen 404 választóval, kikre esik 20 bizottsági tag.

X. Alvinezi választó kerület, a következő községekből alakulva:

Alvinez-Borberek-Sibisán egyesült nagy község 129 választóval, Karna község 8, Akmár k. 4, Szarakszók k. 4, Tartaria k. 6, Csora k. 10, Borsómező k. 4, Poklos k. 3, Bakató k. 3, Alsó-Maros-Váradja k. 10, Felső-Maros-

iVáradja k. 21, Oláh Dálya k. 67, Csügeő k. 33, Drombár k. 20, Limba k. 9, Sósapaták k. 16, összesen 347 választóval, kikre esik 18 bizottsági tag.

XI. Borbándi választó kerület, a következő községekből alakulva: Borbánd község 81 választóval, Kisfalud k. 11, Tató k. 37, Sztrázsa k. 12, Oláh-Herepe k. 10, Demeterpataka k. 7, Berve k. 114, Henningfalva k. 64, összesen 336 választóval, kikre esik 17 bizottsági tag.

3. §. Mindenik kerület választási helye azon község melytől elnevezését nyerte.

4. §. Ezen szabályrendelet az 1892 ik évben lép életbe

Kelt Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságának, Nagyenyeden, 1891. évi október hó 28-án tartott közgyűléséből.

VEGYES HIREK.

— **Kinevezés.** Főispán ő méltósága Szabó Lajos maros-torda vármegyei közig gyakorukot a magyar-igeni főszékhelyhez hasonló állásra nevezte ki.

— **Csik György** f. hó 19-én éjjel meghalt! Mélyen megrendíti e hír a magyar drámai irodalom e fényes nevű munkásának minden tisztelőjét. Rendkívüli irói tehetséget vesztettünk benne, ki alig 49 éves korában hatalmas erejével oly magasra emelkedett, és oly kiváló érdemeket szerzett, hogy a magyar irodalom veszteségét pótolhatatlannak, helyét betölthetlennak lehet mondani.

— **Say Győző es. kir. tábornok** m. kir. honvéd dandár parancsnok f. hó 17-én megszemlélte a helybeli honvédszázalajt és látogatást tett az alispánnál és a polgármesternél. A kiünö képzettségű, széles ismeretkörű tábornok általában megnyerte a rokonszenvet mindenütt.

— **Képviselői beszámoló.** Tiszta István Vizakna város orsz. képviselője — mint ottani levelezőnk írja — múlt vasárnap (15-én) tartotta meg beszámolóját igen nagy hallgatóság előtt, mely beszédét folytonos helyeslésekkel kísérte. A képviselőt megérkezése alkalmával Szócs József polgármester üdvözölte; beszámolójára pedig id. Szócs Sándor, a szabadelvű párt elnöke válaszolt, felajánlván neki ismét a mandatumot, mit a képviselő meghatva köszönt meg. Igen érdekes és fontos körülmény, hogy a román választók élénk részt vettek minden mozgalomban. mi Pópa Isia gör. kel. lel. kész érdeme, ki egyike hazarészünk legderékabb, leghatározottabb érzelmű román lelkészeinek. 15-én délelőtt bankett volt a vendéglőben, a melyen igen sok tisztot is hallottunk. Ezeknek legnevezetesebbike volt Csató János kir. tanácsos, alispán felköszöntője, ki hosszú beszédben tört láudsát a municipális m. s. elvei mellett kiemelvén, hogy neki, mint Alsófehérvármegye alispánjának, kötelessége meggyőzően elveit és meggyőződését miudennütt bátran és hiven hangoztatni. Már pedig e megye, mely Erdélynek a régi időben is zászlós megyéje volt, első emelte fel szavát a municipium sértetlensége érdekében s ma is tántoríthatatlan áll ez elvek mellett. A népszerű alispán felköszöntője nagy hatást tett a jelen volt díszes közönségre, a mely egész a képviselő elutazásáig a legjobb hangulatban volt együtt. Vizakna a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel üdvözölte kebelében nagyírú képviselőjét, ki a tüzoltók számára ez alkalommal nagyobb alapítványt is tett.

— **Köszönet nyilvánítás.** A n.-enyedi „szegény tanulókat szegélyző kör“ nevében Szilágyi Farkas elnök és Péter Károly titkár, a n.-enyedi kiséglő takarékpénztár Igazgatóságához intézett iratban megköszönik a februári közgyűlés által a kör részére megszavazott 50 frt. segélyt, kéri továbbra is a kör anyagi támogatását.

— **Halálozasok.** Hőz a István enye i kereskedő e hó 17-dikén 32 éves korában rövid ideig tartó tüdőlobban meghalt, fiatal özvegyet hagyva hátra. — E napon halt meg Balázsfalván dr. Brendusán Jakab ügyvédnek 25 éves ügyvédjelölt fia Joán. Baka hamvaira.

— **Korszerű újítás.** Költéség nélkül Nagy-Enyed város tanácsa azon előszerű feltétel mellett boesátotta árverésre a piaci helypénz és szemétyamot, hogy a leendő berli új éviől kezdve hetenként kétszer, hűtön és pünten tartozék a piacót és szénatért seperetni. — Dacára ezen feltételeknek az évi bér 633 frttal emelkedett, a mi a városnak fejlődésébe vetett bizalomnak számtai tanujele. Annak is örömdünk, hogy Straub János a város herczai jószága bérloje igért legőbbet, mert a szeméttel javítani fogja a város földjét is.

— **Városi malom bérléte.** A nov. 18-án megtartott árverésen a tólucai malom 200 frttal drágábban vétetett ki Dunai Albert által, a középső malom 300 frttal drágábban Czell Antal által, az alsó malom 300 frttal drágábban Sándor Miklós által. A 800 frt béremelkedéshez szerencsét kívánunk a város tanácsának és közönségének.

— **Tordai Grail Erzsik a. f. hó 27-én érkezik** Kolozsvárról városunkba szüvérehez Krismanitz Vilnéhoz. 28-án este a városi színteremben fogja tartani előadását, melyre az érdeklődő közönséget különösen fi-

gyelmezett Magyar-ze Józseftől, vány Aran Szász Káro Szász Káro Aranytól, megfagyott martytól, M

— folyó novem káruál, az K á r o l y Elhatározta ruha felé k 20-án dé u i s k o l a t a nyokat kerő hóban 2 nagytermé

— A f. évi decer rendez, 30 nak szétkü igérő estély gyelmét

— P. Mussari ara vénytársasá éjel négy t mintegy 10 A bánya ti rendeztek 1000 frt ju mésaaranya sehol sem fel s a mid már összed

— K. lók segélye D é n e s y Gy ö r g y kegyadomá mellett nyu lágyi Far

— A rendes közz Nagyenyede alkalommal közgyűlés re a „Két Hat — Cs közt 15 per lesz, sőt 5 sit minden is szükséges. jövő betegs melegitünk máz, cholera ezirak teljes is megsemm fokon tartju ártalmatlan ölt lények egy órai for aztán teljes

A nag este 5 és te rencesés(?) gyar-utca n

Hogy zetesen a s soroskámna t a l á n e l é használom De tés

Nevez többi kis- b t é k a h o d g y u j t ó t i z z e e s t e r e — s z borult, az emleg-tett is kötelezőv óra tájt pi- mindezekből említett nap képest a hi homály lehe

gyelmezettük. Músora következé; Szülőföldem Petőfőtől, Magyar-zene Szász Károlytól, Agótha kisasszony Kiss Józseftől, Éji látogatás Gyulaiótól, A gyermek és szívárvány Aranytól, Heten vagyunk Worthworthól fordította Szász Károly. Ha volnék kis madár Berangertől fordította Szász Károly. Szünet, Arany Laciának Petőfőtől, A földem Aranytól, Haidú Endrőtől, Az árva leány Petőfőtől, A megfagyott gyermek Eötvös Józseftől, Madárhangok Vörösmartytól, Magyar nyelv Ábrányi Emilől.

— **A szegénysorsu tanulókat segélyező kör.** folyó november hó 14-én tartott gyűlésében a kör titkárául, az elítélő Szabó Jenő helyére Péter Károly nagyenyedi ref. segéd felkészt választotta meg. Elhatározta hogy ez évben 80 szegény tanulókat segélyez ruha feléssel, a ruha kiosztási ünnepélyt december hó 20-án délutáni 3 órakor tartja meg a polgári leányiskola tantermeiben; a közönséghez segélyadományokat kerő felhívást intéz s pénzalapja javára december hóban 2 fillér estélyt rendez a „Nemzeti szálloda” nagytermében.

— **A nagyenyedi „Szegény tanulókat segélyező kör”** f. évi december hó 12. és 18 napján fillérestélyt rendez, 30 kr. belépti díjjal. A meghívók közelebről fognak szétküldetni. Ez egyszerű, de kellemes időöltést ígérő estélyekre előre is felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

— **Páratlan aranyelet.** A Brád mellett fekvő Mussari aranybányában, mely jelenleg egy német részvénytársaság birtokában van, mult péntekről szombatra éjel négy bányamunkás egy fészket talált, melyből eddig mintegy 100 kgr. tiszta terméstartományt sikerült kivenni. A bánya tisztviselője a lelet öröme egy nagy ünnepélyt rendeztek. Hallomás szerint a négy bányász mindegyike 1000 frt jutalomban részesült. Ekkora mennyiségű terméstartományt egy esomóban állítog eddig még a világon sehol sem találtak. A lelet legszebb jegeceket tüntette fel s a midőn a Nemzeti Múzeum vásárolni akart belőle, már összetörték a tudomány kárára.

— **Köszönet nyilváníítás.** A szegénysorsu tanulókat segélyezésére adományozott Ö. v. Baró Kemény Dénesné Öméltsága 3 frtot, Baró Kemény Györgyné Öméltsága 10 drb. ruha felét. Ezen kegyadományok átvételét hálás köszönetének kifejezése mellett nyugtazza. Nagy-Enyed, 1891. nov. 15-én. **Szilágyi Farkas,** köri elnök.

— **A nagyenyedi ref. egyházmegye** idei őszi rendes közgyűlését folyó november hó 26-án tartja meg Nagyenyeden, az Újvárosba dísztermében. Ugyan ez alkalommal a házassági törvény szék is üléselni fog. A közgyűlés reggeli 9 órakor nyílik meg. Délben közebéd a „Két Hattyú” vendéglőben.

— **Csíramentes víz.** A víz rendes körülmények közt 15 percig tartó folytonos főzés után csíramentessé lesz, sőt 5 percig tartó folytonos forralás is megsemmisít minden ártalmas spró élő lényt. Még kevesebb idő szükséges, hogy különösen a vízben, igen gyakran előjövő betegség okozó csirák elpusztuljanak. Ha a forrásig melegítünk oly tiszta vizet, melyben a moocsálás, hagymáz, cholera vagy roncóló toroklob csirái tanyáznak, e csirák teljes bizonyossággal elpusztulnak. Sőt már akkor is megsemmisülnek ha a vizet 15–30 percig 70 C. o fokon tartjuk. Rövid ideig tartó forralás a vizet ivásra ártalmatlanná teszi. De ha a fertőzött vízben a parányi élő lények minden fajtáját elakarjuk pusztítani, akkor egy órai forralás után apránként hűjük le a vizet, mely aztán teljesen alkalmassá válik a sebek tisztítására is.

A közönség köréből.

Mottó: „Licht, mehr Licht!”
Göthe.

A nagy költő fenti idézett mondása jutott e hó 18-án este 5 és fél 6 óra között, eszembe, mikor — én szerencsés (?) voltam szeretett városunk Szt.-Király és Magyar-utca nevéket viselő vonalain végig haladni.

Hogy miért jutott eszembe, elmondom később, előzetesen a t. Szerkesztő urat kell megkérnem, hogy pár sorocskának becses lapjában helyet adjon, mert ez uton talán elerném azt, hogy fenti idézetet ily okból többé használnom nem kellend.

De térjünk a dolog érdemére.

Nevezett napon ugyanis úgy a Löcsei-féle. mint a többi kis-bb-nagyobb kalendariumok d. u. 5 órára jelezték a hold feljöttét, mely körülményből kifolyólag lámpagyújtó tisztelet viselő polgártársaink azon napsa — illetve estére — szabadságra voltak, de mert az idő nagyon borult, az eget sötét fellegek borították s mert a sokat emlegetett vasminiszter valószínűleg a hold járására nézve is kötelezővé tette a zónaidőt, — úgy hogy az csak hat óra tájt pislogott reá globusunknak általunk lakott részére, mindezekből természetesen következett, hogy városunk említett napon és időben oly setéségre borult, hogy ahoz képest a híres egyiptomi sötétség legföllebb kellemes félhomály lehetett s a szószeres értelmében csak tapogatozva

és tipogra lehetett az utcákon haladni kitéve így is folyton azon veszélynek, hogy az ember egy kőbor marhába, fába, kapu falfába stb. ütközik.

Nem tudom kit illet az utcák világítására való felügyelet, (homályos sejtésem szerint a városi rendőrséget) de annyit bizonyára tudok, hogy a városi tanács dícsérandó takarékosági intézkedései nem irányulhatnak oda, hogy a város polgárai, habár csak egy óra is, kitéve legyenek a nyaktörés veszélyének, hiszen egy kis jó akaratul s — amugy is megfizetett — társasággal meglehet gyújtani azokat a lámpákat egy órai időtartamra is. mi egy ilyen rendezett anyagi viszonyok között levő városnál nem is lenne oly nagy különbséget, megbírható volna s legalább nem tenné ki magát a város annak, hogy esetleg megforduló idegenek egy járjaasak, mint sokszor említett napon és időben egy magas rangú katonatiszt, (Say tábornok, dandárparancsnok) ki a honvédlaktanyából jövet a szuroksötétben egy házfal világosabb ajának azt hívén, hogy az járda, reá lépni akart, mely alkalommal járdát ugyan nem talált, de lábának a fallal érintkezéséből kifolyólag valószínűleg gondolt valamit a város világításáról, az ilyen esetek pedig nem helyezik előnyös világításba a városi állapotokat.

Talán megszívleli a nemes városi tanács, ha arra kérem: utasítaná a világítás felügyeletével megbízott közeget hogy ezen felügyeletet gyakorolja is s ha az erre hajlandó nem volna, szerezze meg nekem (és még sok másoknak) azon elégtételt, hogy egy ilyen estén járja be a város utcáit s élvezze teljes gyönyörűséggel ő is az ily séta kellemét.

CSARNOK.

A pátrik.

Írta: Szabó Ferencz.

II.

Furesa fogalmuk van ezeknek a földieknek a mi bérces kis honunkról. Azt hiszik, hogy a valójában is olyan parányi, mint a mappán, hogy akármelyik drótos beboríthatná a zsíros kalapjával, ha meg nem esnék rajta a szíve.

Még a civilizáltabbak is (értve alatta olyanokat kiket a családtagok lángésznek tartanak) e köteleken kívüliek megsüvegelnek s kik fajuk összes szép tulajdonságait magukban egyesítve, az iskolai életet átélők minden nagyobb megerőltetés nélkül, úgy a hogy zöldre, azaz diplomára verkednek s bár szerények a lemondásig, igen szeretik, ha nemzeti apostoloknak névezi a közvélemény mely hangzatos címet rendesen azzal halálnak meg, hogy eljárnak szorgalmasan a turocz-szentmártoni „zsivenára” s ott a jó mézes „hriaté” mellett olyan dörgedelmes toasztokat tartanak, hogy a világ megtellik puskapországgal a vaktölésekéből s a vén Szvatopluk háromszor is megfordul a földben, melyet porló szíve a nemzeti aspirációk melegágyává tett stb.) mondom még a civilizáltabbak sem mentek az ilyen balga feltevéstől, elannyira nem, hogy az erdőlyből ide vetődött halandótól gyakran megkérdik, hogy ezt meg amazt nem ismerik-e, a ki innen szakadt el s jelenben Kolozsvárt, Besztereczen s Brassóban vagy tán Kükutyinban fogyasztja élete gyertyáját? S mikor az ilyen szorongatott halandó tagadólóg csóválja meg fejét, majd oda vannak a nagy bámulat mián, hogy hát „hogy is lehet az, hisz uraságod is erdőlyi?! Azt hitték nyilván. hogy bérces kis hazánk olyan ökölyi terület, hogy a rajta felhuzakodott ember minden zegezugát, minden bokrát, minden egyes embertársát ismerheti. S még jó szerencse, ha valami különös nevet nem akasztanak érte a nyakába, melyet tisztességgel, meg kellő resignációval hord ugyan egy jobb sorsra érdemes állat, de hogy a Plató tollatlan individuma is a nyakába kapja: kissé sok lenne a jóból.

E leirt passust azért közlöm, hogy némi színezetet adjak védekezésemnek, melylyel a „patri” címet lerázni akartam magamról minden járulékaival együtt — a göbével való szerencsétlen expedició után; noha a legnagyobb készséggel vallok mindent és mindenkint szülőföldinek, a mi és a ki a Királyhágón túl látott napvilágot, az oláh pástor-furrujától a „Kék nefelejtés” gyönyörű daláig s a Bethlen Gáboroktól kezdve a „közművelődés” filléreit igénylő legutolsó gyergyói székelyig.

Hazem, ha a hatfalusi (vagy Isten tudja honnan való?) szikullussal megtagadta is az egy fán való származást, nem tagadtam meg egy másik földtől. kivel, ha végerdményében nem is ilyen bosszantó, de rám nézve mindenesetre kellemetlen találkozásom volt. Nem tagadtam meg, mert az illető, ha mindjárt más néven is, de épen ott volt bemátrikulálva, a hol én.

Elmondom ezt is hűségesen.

Egy napon szokatlan meglepetés érte városunkat, mely különben eme földi gyarlóságnak annyira nincs kitéve, hogy igazán epochális eseménynek kell annak lenni, mely a fenti elnevezést kivívja a maga számára. Ugyanis a szegleteken, meg a rangosabb házak falain hatalmas falragaszok voltak láthatók, melyek előtt egész tömegek állott a kíváncsiaknak sillabizálva, fejcsóválva, etávozva,

vissza-visszaverődve, mintka a papírlap lefűgő rémei megbabonázták volna valamennyit.

Ugyan miféle plakátok lehetnek? hisz hát itt sem szokatlan portéka az ilyen: naponként lehet hasonlókát látni, melyeken kengyellutók, indiai bűvészek, kötéltaucosok, csepürágók koklerek egy-egy jól eltöltendő este sohanem érzett örömeit ígérék a publikumnak — esekély díj fejében; vagy fogművészek, masamódok, tánc- és illem tanárok kínálgatják bótapasztalataikat a szenvedő esontklappenek, a még szenvedőbb női toillettek, s a legszenvedőbb, parasztes hajlamoknak hódoló lábak renoválására — szintén esekély díjért... Vannak bizó! de ezeken rendesen olyan szép ábrák vannak felpingálva a szakművészet különféle mozzanatairól, hogy az olvasni nem tudó is megérti, ha rátekin, az olvasni tudó pedig olyan ékes nyelven látja leírva az igéket, hogy elegendő köszönetet sem tud kavarni Uphilásnak, a miért a gót runákat ilyen szép germán sillabakká törte össze... De a jelenbeni plakátok egészen más kiadásuk; 1-mó: piros-fehér-zöld szíure van festve valamennyi; 2-dó: a teletjén, esertakoszoruk törött valami olyan furesa ábra ólálkodik, minőt eme vidéken csak nagy ritkán s akkor is gúnyolva, sárba tapodva lehet látni (...Ha jól emlékszem, Maneches Mór, vegyeskereskedő ép ilyent festetett a boltja fölé tavaly, aláírva szép lapidár betűkkel, hogy „A magyar koronához”; mely különös valami más napon arra öbredt fel, hogy nézne bizony kifelé a négy folyó, meg a hármias halom vidékéről, de — nem lehet: sóvárgó szemeit bekerítették sárral... Nem tudom, mi volt e „ténykedés oka”? ezt az árva pingált jószágot akarták-e elnémitani: vagy pedig a lapidár betűk kellettek fel általános gyűlölettel, mivel iróján, a vegyeskereskedő, meg a szolgabíró irnokán kívül ki titkos drámát ír s így a művészetet különböző ágaiba köllően be van avatva — senki sem tudta elolvasni?). 3-tio: a megvetett, szépenhangzó német helyett olyan furesa barbár hangzású szavakat nyomtatnak a türelmes lapokra, hogy a ki rászánta magát a kibetűzésére, a spanyol idomáktól az egyiptomi hieroglypháig mindenre gondolt, csak arra nem, a mi valóban volt s első szó kiolvasása után inkább tovább állott, mintsem deli természet megrontotta volna a második kibetűzésével.

Azonban mégis akadt egy-két vállalkozóbb szellemű kik végig olvasták a „kurencs” minden sorát s az iratokát jól megértve, kijelentették a lótválóban leselkedő publikumnak, hogy ebben egyébről sincs szó, csak arról, hogy legottan takarodjanak haza, eszimaikat svixolják ki a lehető legfényesebbre s kalapjaikról levakarva a fölösleges zsirt, teljes díszben jelenjenek meg a tanácsház előtt. mert ma a déli órákban léssen bevonulása a „Király”-nak, ki a legnagyobb ember a világon s ki jóllehet hogy sohanem járt itt, mégis ismeri mindnyájukat fejkenként s bizony nem közönséges szegény lenne ha fenséges ujaival rámutatna Styonik Józsiára, mondván, hogy miért nem varrtad fel halinájára a tavaly előtt leszakadt gombot!

A jólértesült emberek sietve takarodtak haza teljesíteni a szigorú parancsot s lön olyan mosakodás, kenteftítés, hogy szinte cserzővarga műhelylyé változtatták a békés patak medrét.

Hát bizony rájok fért ez a kis közegészségügyi manipuláció; hanem hát a plakátokon nem ilyesmi állott; egyszerűen csak az, hogy színjásó társaság érkezett a városba, kik, mint a mostoha magyar nyelvnek mostohán subventionált napszámossai, előadást kaphatnak a régi kaszinó vagy termében (az újat nem kaphaták meg, mert abban jelenleg a sokkal érdemesebb német thália ütötte fel a tanyáját), melyre alázatos tisztelettel hívják meg a nagyérdemű közönséget.

Utam egy ilyen plakát előtt veit el. Kiváncsian örrendve állottam meg előtte, végig olvastam minden sorát, mintha csak szerelmes levél lett volna. Hogy is ne? mikor a sokszor kigunyolt, eszerszer megimádott magyar színművészetéről volt benne szó... Valjon minő jövő vár itt reá? megtalálja e az óhajtott elismerést? talá-e — borostyan helyett — helyett — legalább egy-két falat száraz kenyeret, melyon tovább tengesse szegényes életét, csak azért, hogy ne haljon meg itt, a szemünk láttán, hanem mulják ki másutt, hogy ne érjen minket a vád, a szent muzsák, a nemzeti geniusz sújtó hargaja.

Végig olvastam a szereplők neveit? az egyik férfi szereplő neve Enyedi volt.

Mi ez? kérdem magamban, nagyokat dobbanó szível. Merő esetlegesség? vagy tán az illető azért vette fel a nevet, mert ez a város volt az, honnan elindult a hosszú mártyr-utrá? tán épen a Holtmaros volt az a berek, honnan koldus botot tört le magának, hogy legyen mivel gyamolitsa lankadó lépteit s elverje magától a csóholó kutyákat s a csufondáros gyereknépet?

Alig vártam a másnap estét. Ekkora volt kifizűve az előadás. Hamarosan jegyet váltottam s meghuzva magam egy sarokba, lestem az érkezőket. Kevesen jöttek, mindössze egy pár uri családból, egy pár hosszan vakátiozó jogászból, meg egy néhány inyogó-vinnyogó családból állott a publikum s ez utóbbiak is ingyen jegyes kedvezményben részesültek. A hölgyek elég kényelmesen

érezhették magukat — a helyet illetőleg; de a mi az ünnepeket, a sóvárgó, irigykedő pillantásokat illeti, gondolom, szívesen vették volna, ha a bárdolatlan férfi világot „hazafivérays“ megrovási kalendárral büntette volna meg másnap a helybeli gyorsajtó.

No de mégis csak verődött össze akkora publikum, hogy a játsszók, ez estére legalább fedezhették a petroleumot, mi mégis csak valami mert bizony ez a világító portéka inportált s így nagyon drága folyadék.

S tudja isten, hogy van? ezek a szegény színészek olyan jókedvűen játszottak mégis, úgy kacagtak, úgy eseevtek a világot jelentő deszkákon, mintha csak terített asztal mellől köttek volna fel. Pedig talán ez a kevés „festett“ kedv volt a vacsorájuk.

Sokszor láttam már ezt a darabot, mely ikertestvére lehetett annak, melyet hajdanán egy enyedi kisasszony gondolt ki, szolgálóival végig veszekedett, a mosonókkal, masamódokkal végig mosdatott, felkontyozott, kifourozott, a vig diáknéppel keresztül-kasul tánczoltatott soireeken, batyus bálakon, jótékonyzélú előadásokon s aztán leírva — jobb észre tartogatott tüpénze rovására, — végig játszott — ha jól emlékszem — Felvinezen, a kaczkok hazájában, holott, míg a közönség halálra kaczagta magát, jó maga úgy sirt, mint a zápor eső. Ilyen forma darab lehetett. Sokszor láttam; talán könnyűnkül is el tudtam volna mondani. Nem is igen vigyáztam a menetére, kezembe tartva a szinlapot, lestem, vártam, mikor fog fellépni az az alak, kit Enyedi, az én Enyedim személyesített. Hadd lám, nem ismerem e benne valakire, a ki hozzám közelebb lehetett egykor mint a minőnek gondolom, mint a minőnek meg-megdobbanó szívem sejt.

Végre fellépett szép göndör hajával, fekete, fősapott bajuszával, télt piros orcáival, hatalmasan pörgetve a fokosát. Jó kedve volt; ha jól tudom, ép a kereszmből tért haza, holott — nem lévén még behozva ez a mostani italmérségi adó — kevés pénzen tisztességes bufelejtőt vásárlhatott magának.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A háromszéki vasút.

Az a lelkes fogadtatás, melyben az érdekelt városok és községek a f. hó 9-én Baross miniszter jelenlétében a közforgalomnak átadandó brassó-háromszéki vasutak első vonalát részesíteni fogják, méltó azon fontos érdekekhez, melyeket a legdélekeletibb vasut szolgálni, előmyzdítani és kielégíteni hivatva van. Mert alig ismerünk utóbbi időkben létesített vasutat, mely oly égető szükségletet fog pótolni mint éppen a brassó-háromszéki vasut.

A vonal egyik 26 km. hosszú része, mely Brassóból Fogaras-megyébe vezet, a bő termőképességgel gazdagon megáldott Barcaságot, Erdély alföldjét szeli át, mi által a mintaszerű szász gazdalkodás számtalan mezei és kerti produktumának fog az eddiginél egy sokkal élénkebb keresletet nyitni és biztosítani; ugyancsak az ezen vidéken egyetlen és páratlan kereszényfalvi marha-hizlaldát fogja a világpiacchoz közelebb hozni, egyszersmind a zernesti papir- és cellulose-gyáraknak — jövőjét biztosítani s kapcsolatosan ezzel az itt tervezett székelly munkás-telepet is megalkotni s ez által a sokat panaszt munkás kivándorlást Oláhországba végre-valahára megszünteti.

A vasutvonal másik része, a mely 76 km. s Brassótól Kézdivásárhelyig terjedve, Háromszéket keresztben szeli át, fordulatot fog különösen a taipar terén előidézni. Mindenekelőtt S.-Szentgyörgy a székelly főváros fog virulni. Már is terjeszkedik, a kiválóan székelly ipart űző első székelly ipart űző első székelly szövőipartársulat 150.000 frt beruházással új gyárat fejezett be; Szent-

györgy lesz már ezután a székelly gabona piaca, ő fogja Csikmezye majd nem egész forgalmát közvetíteni. A brassó-háromszéki vasut a 42-ik kilométertől kezdve jobbra és balra gazdag őserdőket nyit meg a vállalkozó szellemnek csak követni kell az erdélyi faipartársulatot, mely Kovászna közelében a most már megnyitandó vasútra bázisra — óriási kiterjedésű faterületeket létesít, azokon s erdőin át mintegy 60 kilométernyi keskeny vágányu vasutat és siklot létesítve. Barátos, Kovászna, Zabolá és Imecsfalva állomások közelében már is új és újabb fűrészeket létesítenek.

Nagyban fogja emelni a vasut s szélesebb körben megismertetni Erdély e részében fekvő természeti szépségeket gazdag és kiváló gyógyhatású, de e hanyagolt s eddig el is ejtett fürdőt is. Könnyen hozzáférhetővé teszi olyan természeti tüneményeket, mint a torjai kén-árlang, a kovásznai pokol-sár stb., a melyeket nemcsak a hatására utalt betegek de a turistáknak is nagy csoportja fog felkeresni a kik majd gyönyörködhetnek a határozott legmagasabb havasainak örök hó fedte csúcsaiban is; a hatalmas Bucecsd, Király- és Fekete-kő végtelen sziklatömegeiben s az általuk bezárt gyönyörűságes völgyekben. Az egész vasut 103. km. hosszú a fővonalban s építési költségei 1.800.000 frtban állapítottak meg az engedélyezéskor, a melyhez Brassó sz. kir. város és, egyesek biztosították a törvényesen megkövetelt törzreszvenytőkét.

Az elsőbbségi kötvények jobbadán külföldi tőkepénzeseknek kezében vannak. Az egész vonal mentén 13 állomás, 2 rákódó és 3 megállóhely létesített.

*** Hogy trágyázzuk a fekete, nedves, tőzeges humusban tulgazdag földeket?** Itt a legtöbb esetben segít egyoldalú, bőséges dphosphorsavtrágyázás. Ha az eredmény nem volna meg kielégítő, meglehet próbálni együtt a phosphorsavat és kálit, Nitrogenre ilyen földnél szükség nincs s humusra sem. Istállótrágya tehát itt nemcsak fölösleges, de a humus növelése által egyenesen hátrányos volna.

*** Hogy alkalmazzuk a phosphorsav-trágyát, hogy adjuk azt legcélszerűbben a talajba?** A phosphorsav-trágyát rozs alá igen gyakran úgy teszik, hogy a műtrágyát kiszórják, azután kivetik a rozst és összeboronálják mind a kettőt. Az eredmény, kivált nedves, fekete földnél feltűnő egy nem trágyázott parcellával összehasonlítva.

Ámde gyakran azt lehet tapasztalni, hogy daczára annak, hogy a vetés jól kitélelt és nem fogyott ki, mert mindjárt kezdettől fogva életerős volt a phosphorsavval trágyázás következtében, az aratásnál mégis sok szalmát és kevés magot ad.

Mi ennek az oka?

A növény első fejlődésénél mindenütt bőségesen talál táplálékot és erősen hajt. Később azonban már lejjebb bocsátja a gyökereit t. i. oda, a hova a fentemlitett módon való trágyázásnál már nem jutott phosphorsav, mert ezt, ha vízben oldható állapotban nyújtottuk is, megköti a felső talajréteg s belőle semmit sem bocsát az altalajba. Így aztán megtörténik az, hogy a növény éppen akkor éheznek, mikor a mag értékes anyagait kellene képezni és lerakni.

Ebből következik, hogy a phosphorsav-trágya felét alá kell szántani, „a másik felét pedig a vtómmaggal boronálni.“ Így elérjük azt, hogy a növény őszszel gyorsan és erősen fejlődik s a telet jobban kiállja, s hogy nyáron is megtalálja az altalajban a szükséges tápanyagot.

Tavaszi veteménynél vilószindleg legcélszerűbb a phosphorsav-trágya egész mennyiségét alászántani, mert itt nem szükséges a növény gyors fejlődését annyira erőltetni. Rövid fejlődési ideje alatt az elég gyorsan lefogja eresztelni gyökerét oda, a hol tápanyagot talál.

Felelős szerkesztőség: Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN. Kiadótlajdonos: WOKÁL JÁNOS.

HIRDETÉSEK

Hamisított fekete selyem. Egessük el az azon selyemintát, melyből venni szándékszunk, s a netaláni hamisításról azonnal meggyőződhetünk. A valódi tisztán festett selyem összekonkorodik, elalszik s világosbarna színű hamut hagy hátra. Mig a hamisított selyem (könnyen zsíros lesz és török) lassan ég és a keresztszálak későre hamvadnak el, (ha nagyon sok zsíros anyag nehezíti) és sötétbarud hamut hagy hátra, mig a valódi selyem konkorodik és nem facsarodik, ha a valódi selyem hamut-át összenyomjuk szerteszál, még a hamisított nem. A HENNEBERG féle cs. és kir. udvari szállító, selyemgyár raktár ZÜRICH-BEN, szívesen küld az 5 selyemszövet mustráiból mindenkinek és szállít egyes és nagyobb darabokat bér és vámmentve a házhoz. Levelekre 10 kros bélyeg.

Felhívás

A nagyenyedi m. kir. vincellér-iskolánál az intézeti élelmezői állás, jövő, 1892. év jan. hó 1-től kezdve betöltendő lévén, az ez iránt érdeklődők, az élelmezési feltételeket alólirt igazgatóság irodájában naponkint 11—12 óra között megtekinthetik s ez ügyben kellő felvilágosítást nyerhetnek. 1—1

M. kir. vincellér-iskola igazgatósága.

Növel: praktikus gazdatiszt, ki az oláh nyelvet bírja, jó írással bír, alkalmazást nyer újévtől kezdve. BARCSAI MIKLÓS földbirtokosnál, Tartarián. 3—4

Sz. 1022/891. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy öz. Mendel Simonné balázsfalvi lakos végrehajtónak, Szoporán Jánosné szül. Simon Katalin végrehajtást szenvedő ellen 87 frt 11 kr s járuléka iránti végrehajtási ügyben a Balázsfalva város I. R. 131. sz. tlvben A. f. 1. r. 298/1. hrsz. a foglalt ingatlanokból való rész jutalékára 1351 megállapított kiküldési árban kintettel az 1881. évi LX. t. c. 156. §. d. pontjára elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1891. évi december hó 14-ik napjának d. e. 9 órákor ezen tkvi. hatóságnál megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladtni fognak.

Arverezni szándékozik kötelesek végrehajtató kivételével az ingatlanok 10%-át készpénzben, avagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadék képes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósg mint tkvi. hatóságtól.

Balázsfalván 1891. augusztus 13-án.

A kivonat hitelül.

KÖRÖS ENDRE kir. jbiró, tkvi kiadó.

Sz. 262 — 1891.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében közhírré teszi, hogy a nagyszéki kir. járásbírósg 4177/889 és 1403/890. sz. végzése által n.-széki Hannich Heinrich javára 33 frt 15 kr. hártralek tökéért, egyidejűleg alapfoglaltató Albina hitelintézet javára 747 frt és járuléka iránti nagyszéki Pópa Aurél ellen fenti 33 frt 15 kr. töke, hártralek és eddig összesen 1 frt 50 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 783 frtra becsült 4 drb. ökr., 2 drb. tehén egy ökorbornyuval, 1 drb. 1 1/2 éves koca 5 malacsal, 5 drb. 1 éves koca, 2 drb. ökröszekér, 2 felszerelt eke, 1 Trieur rosta és egy szóró géprostából álló ingóságok nyilvános arverés után eladtnak.

Mely arverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósg 1299/1891. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis a nagyszéki „Craitia“ nevű alperisi tanyán leendő eszközzésére 1891-ik évi november hó 28-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozik ezenül oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen arverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a meny nyiben részükre foglalás korában eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdéseig alólirt kiküldőnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Balázsfalván, 1891. non. 16-ik napján

THÁT GYÖRGY kir. bir. végrehajtó.

Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseink gyorsasága, alaposága és sokasága, rovataink változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányuk gazdag tárháza tették az „EGYETÉRTÉS“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „EGYETÉRTÉS“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „EGYETÉRTÉS“ kereskedelmi s tözedei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „EGYETÉRTÉS“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárcájában, annyi regény olvasmányt ad mint egy lap sem. Két, három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30-40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „EGYETÉRTÉS“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „EGYETÉRTÉS“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Nyomatott Wokál Jánosnál Nagyenyeden 1891.

Sz...
A K...
lap...
Wok...
az a...
Kész...
A te...
adva, a...
hajjuk. A...
vője elők...
egy arat...
gát most...
nemcsak...
kölszi jele...
cselekedé...
felül eme...
vőjét ne...
zonyára...
cséjét, m...
mások ir...
pedig ép...
meg kell...
a termés...
gy, mi...
keresked...
kulásáva...
Es...
ára. Nem...
ezt, mely...
a magya...
élelmessé...
a földet...
belátja az...
függ bör...
tásától...
Es...
látára is...
mindég...
szemben...
pl. az o...
közleked...
a román...
A sz...
A s...
egyre ga...
zósége n...
az arkép...
cióknak...
ménye sz...
ha napon...
figyelmét...
A t...
termeit u...
szerinti t...
már ez a...
a nyole k...
ményre v...
ezer apró...
dag pece...
nek felvé...
A p...
sére nap...
ból kiiról...
Érd...
kiállítva...
győzött, s...
január...
Bertalan...
tudósítá...